

RIJEČ UREDNIŠTVA

ŠUMARSTVO KAO GOSPODARSKA GRANA, DANAŠNJE STANJE I TRETMAN

Već smo pisali u ovoj rubrici o šumarstvu kao gospodarskoj grani, i to posebno značajnoj i važnoj, koju naša Država nažalost ne prepoznaje. Naime, šumarstva „nema“ u Hrvatskoj gospodarskoj komori, izbačeno je iz naziva resornog Ministarstva, o njemu se ne raspravlja u Saboru i prema njemu se postupa mačehinski u svakome pogledu, od političkog kadroviranja do nerazumljivog tretmana. Struka koja brine o 47,5 % kopnene površine Države, i to o najsloženijem ekosustavu, nema čak ni svoju redovitu TV ili radio emisiju, kao primjerice poljoprivreda ili more. Načela konzistentne šumarske politike i strategije koja iz nje proizlazi, u uređenoj državi propisuje i kontrolira Država putem resornog Ministarstva. Kako naša Država nema ni politike ni strategije šumarstva, status šumarstva rješava se putem trgovačkog društva (u stvari koncesionara), koje ga provodi kroz dugo najavljivano restrukturiranje, ali usmjereno isključivo prema klasičnom profitu.

U inozemnoj i domaćoj literaturi, pa i u Šumarskome listu, pisano je o tome kako treba tretirati šumarstvo, ali i dalje je očito da se ne uvažava znanstveno-stručno gledište kako šumarstvo ne smijemo promatrati kao privrednu granu na isti način kao ostale privredne grane, kojima priliči klasična definicija privredne grane. Naime, zbog specifično vrijednog činitelja proizvodnje kao što je šuma i šumsko zemljište i usluge općekorisnih funkcija šume, ono ne smije biti tretirano kao ostale privredne grane. Te usluge nisu roba u klasičnom smislu, pa šumarstvo u cjelini ne možemo smatrati klasičnim robnim proizvođačem, što definira privrednu granu. Tretiramo li pak šumarstvo kao klasičnu privrednu granu, postoji objektivna opasnost da držeći se samo načela rentabilnosti i ekonomičnosti budu zapostavljeni neophodni zahvati u šumi koji onda pridonose padu ravnoteže i njezine vrijednosti u budućnosti. Upozoravajući na to, u članku o problemu tvorbe konzistentne šumarske politike u Glasniku za šumske pokuse (Sabadi i Jakovac 1993), naznačeno je da se „iz šuma ne smije ništa odnijeti, tj. ono što smo posjekli valja vraćati kroz šumsko uzgojne radove šumske proizvodnje kao jednostavnu reprodukciju ili pak ulagati u poboljšanje sastojina i njihovo otvaranje, kao proširenu reprodukciju, no zaboravlja se i stremi se zahvaćanju u trenutne probitke. To je pouzdan način da se ovaj naš obnovljivi resurs polako, ali sigurno pretvori u neobnovljiv“. Stoga

je i razumljiv zaključak da bi Hrvatske šume trebale biti javno i neprofitno poduzeće, koje „ako ostvari prihode veće od rashoda u okvirima racionalnog poslovanja, ima svu pozitivnu razliku utrošiti na unapređenje šuma kojima gospodariti“ (osim onih najvrjednijih imamo i oko 40 % degradiranih šuma različitog stupnja degradacije). Naravno, državne šume „imaju se promatrati nedodirljivima tj. zabranjuje se alijenacija (otuđivenje)“. Ostajući samo na prihodima iz klasičnog iskorištavanja šuma putem drvne sirovine, i to nažalost uglavnom iz one najkvalitetnije, ne uvažavajući načela potrajnog gospodarenja i na način da se pojedine sastavnice struke izbacuju iz svoga poslovanja, nije čudo što se teži smanjenju broja zaposlenih. Posebice bi bilo pogubno da se u svrhu veće dobiti dodatno propisuju veći etati, vrši tzv. kvalitetna sječa, dozvoljava prevelik broj Ad stabala, prekomjerno oštećuju stabla pri izvlačenju drvne sirovine i uhrpavanju na pomoćnom stovarištu, značajno oštećuje stanište radom izvan prometne infrastrukture i u ekstremnim vremenskim uvjetima i sl. I naposljetku u zaključku prethodno spomenutog članka kaže se kako „ne treba isticati da su na određenim mjestima potrebni najkvalificiraniji stručnjaci koje imamo.“ Uz časne iznimke, upitajmo se držimo li se toga.

Preustrojem Hrvatskih šuma d.o.o. iz javnog poduzeća u trgovačko društvo dobili smo to što imamo danas, tako da je glavni motiv postao klasični profit, a ne gore spomenuta načela poslovanja u šumarstvu, i što je posebno pogubno za stanovništvo ruralnih područja, izbjegavaju se obveze značajnijeg sudjelovanja u regionalnom i ruralnom razvoju, što izričito proklamira EU Strategija šumarstva. Zabluda je zastupati mišljenje da šumarstvo ne pripada socijalnoj kategoriji, kada se sve njegove aktivnosti obavljaju isključivo na ruralnom području. Oduvijek je šumarstvo živjelo „s narodom i za narod“, ne podliježući isključivo kapitalu, a narod je za uzvrat čuvao ruralni prostor iz kojega ga nerazumnom politikom tjeramo, čudeći se što ga svakodnevno sve više napušta. Pametan čovjek bi se duboko zamislio, pa bi možda i shvatio da isključivo profit nije uvijek i svugdje sinonim za blagostanje, kojemu svi težimo.